

A Debreceni Ítéltábla, mint másodfokú bíróság a Debrecenben, 2018. május hó 7. napján tartott nyilvános ülés alapján meghozta a következő

v é g z é s t:

A különös kegyetlenséggel elkövetett emberölés büntette miatt a vádlott ellen indított büntetőügyben a Nyíregyházi Törvényszék 2018. évi január hó 26. napján kihirdetett 4.B.265/2016/52. számú ítéletét helybenhagyja.

A vádlott által az elsőfokú bíróság ítéletének kihirdetésétől a mai napig előzetes fogvatartásban töltött időt is beszámítja a kiszabott szabadságvesztés büntetésbe.

I n d o k o l á s

Az első fokon eljáró bíróság a vádlott bűnösségét emberölés büntetében [Btk. 160. § (1) bekezdés, (2) bekezdés d) pont] állapította meg és ezért 15 év szabadságvesztésre és 10 év közügyektől eltiltás mellékbüntetésre ítélte. A szabadságvesztést fegyházban rendelte végrehajtani. Megállapította, hogy a vádlott a büntetés 2/3 részének kitöltését követő napon bocsájtható feltételes szabadságra. Rendelkezett az előzetes fogvatartásban töltött idő beszámításáról. A sértetti jogokat gyakorló személy, magánfél 520.959,- Ft kártérítés megfizetésére irányuló polgári jogi igényének érvényesítését egyéb törvényes útra utasította. Döntött a bűnjelek sorsáról és a bűnügyi költség viseléséről.

Az ítélet ellen az ügyész a vádlott terhére hosszabb tartamú szabadságvesztés kiszabása érdekében fellebbezett. Írásbeli indokolásában kifejtette, hogy álláspontja szerint a vádlottal szemben a középértéket meghaladó szabadságvesztés büntetés kiszabása indokolt. Utalt arra is, hogy a köztisztviselőként álló idős sértett sérelmére elkövetett cselekmény a lakókörnyezetében rendkívüli mértékben megzavarta a köznyugalmat.

A vádlott és védője elsőként felmentésért, másodsorban enyhébb minősítés, erős felindulásban elkövetett emberölés büntetében történő bűnösség megállapítása és enyhítés érdekében jelentettek be jogorvoslatot.

A fellebbezési főügyészség átiratában az ügyészi fellebbezést módosítással, a jogi minősítés megváltoztatása céljából is fenntartotta. A vádlott terhére a bűncselekmény elhárítására idős koránál fogva korlátozottan képes személy sérelmére elkövetés, mint minősítő körülmény megállapítását is indítványozta és fenntartotta a büntetés súlyosítását célzó ügyészi fellebbezést. Indítványozta

továbbá a sértett személyi körülményeinek, így születési idejének, illetve testalkatával kapcsolatos kisebb kiegészítését a tényállásnak.

A mindenirányú fellebbezés folytán az ítéletábra a Be. 348. § (1) bekezdése alapján a Be. 361. §-a szerinti nyilvános ülésen bírálta felül a törvényszék ítéletét a meghozatalát megelőző eljárással együtt teljes terjedelmében, figyelemmel a Be. 554/B. § g) pontjára is.

A nyilvános ülésen a fellebbviteli főügyészség jelenlévő képviselője az átiratában foglaltakat változatlan tartalommal fenntartotta.

A védő az elsőfokú eljárásban bejelentett fellebbezését teljes egészében fenntartotta, ugyanúgy az elsőfokú eljárásban előadott perbeszédében foglaltakat is. Kiemelte, hogy az eljárás során számos olyan kérdés merült fel, amire az eljárásban választ nem kaptak, így például a helyszínen talált cigarettacsikk, az aranyláncnak a sorsa, illetőleg az elkövetés eszközének az elkövetés előtti feltalálási helye. Kiemelte, hogy a vádlottat, mint akkor még gyanúsítottat, kizárólag védő jelenlétében lehetett volna kikérdezni, de erre a jegyzőkönyvben utalás nem történt. Aggályosnak ítélte ...nak, a vádlott zárkatársának a vallomását, illetőleg annak értékelését. Kiemelte azt is, hogy a vádlottnak az ügynevezett többszöri beismerő vallomása sem bizonyítja kétséget kizáróan a bűncselekmény vádlott általi elkövetését. Mindezekre tekintettel elsőként a vádlott bizonyítottság hiányában történő felmentését indítványozta, másodlagosan erős felindulásban elkövetett emberölés büntetnének megállapítását és a büntetés kiszabását akként, hogy az előzetes fogvatartásban töltött idő beszámításával kitöltötnék tekintendő.

A vádlott az utolsó szó jogán elsősorban a nyomozás során tanúsított magatartásával foglalkozott és utalt arra, hogy amikor az ügyvédje megérkezett már kész vallomást kellett mondania, azt, hogy az „eltűnt nénit milyen módon bántalmazták a nyomozóktól tudtam meg”. Nagy nyomás nehezedett rá a folyamatos rendőrségi kihallgatások következtében, amely a családi életüket is megnehezítette, felesége folyamatosan veszekedett vele. Azt is kiemelte, hogy a nyomozóhatóság azzal presszionálta, hogy minden bizonyíték ellene szól. Védőjével a nyomozási anyagot nem ismerték, ő úgy gondolta, hogy ha a bizonyítékok tényleg ellene szólnak, akkor beismerő vallomást tesz, de az emberölés büntetést nem követte el.

Az ítéletábra a felülbírálat során megállapította, hogy a törvényszék a perrendi szabályok maradéktalan betartásával eljárva ügyfelderítési kötelezettségének eleget téve folytatta le a bizonyítási eljárást. Az általa megállapított tényállás megalapozott, csupán a sértett személyi körülményeinek körében az iratok tartalma alapján egészítendő ki annyiban, hogy a sértett a házat fenntartó lakásszövetkezet megbízottjaként intézkedett a takarítás, a hulladékszállítás és a házban lakókat az üzemeltetés körében terhelő kötelezettségek teljesítéséről és a feladatok megosztásáról. Az így pontosított tényállás mindenben megalapozott, mentes a Be. 351. § (2) bekezdésében felsorolt hiányosságoktól, a másodfokú eljárásban irányadó. A törvényszék kellő részletességgel feltárta a bűncselekmény elkövetésének előzményeit, a vádlott és a sértett szomszédi viszonyát, valamint a sértett életvitelét. A vádlott a gyanúsított folytatólágos kihallgatásai során - ahol védője minden esetben jelen volt - tett beismerő vallomásait a tárgyaláson visszavonta, melynek indokát adta. A törvényszék e körben is bizonyítást vett fel és kihallgatta ... rendőr tanút is. Számot adott arról is, hogy a beismerő vallomás visszavonásának indokait miért nem fogadta el. Utalt az állandó bírói gyakorlatra is és fokozott körütekintéssel értékelte ... zárkatárs vallomását is. Itt jegyzi meg az ítéletábra, hogy a védő által hivatkozott ...t érintő bármilyen előny, vagy arra utalás az iratokban nem lelhető fel és az sem követhető nyomon, hogy a vádlott védője a gyanúsított kihallgatások bármelyikéről hiányzott volna.

Az elsőfokú bíróság indokolási kötelezettségének eleget téve számot adott a bizonyítékok értékeléséről és okszerű következtetést vont a vádlott büntetőjogi felelősségére. A felmentésre irányuló, a bizonyítékok eltérő értékelését célzó védelmi fellebbezés a megalapozott tényállásra tekintettel a másodfokú eljárásban a Be. 351. § (1) bekezdése alapján nem vezethetett eredményre.

Helyes a cselekmény jogi minősítése és a különös kegyetlenség, mint minősítő körülmény megállapítása is. A minősítő körülménnyel összefüggésben a törvényszék több eseti döntés felhívásával utalt a töretlen bírói gyakorlatra.

Az ítéletábra nem találta alaposnak a fellebbviteli főügyészség további minősítő körülmény, nevezetesen a bűncselekmény elhárítására idős koránál fogva korlátozottan képes személy sérelmére történő elkövetés megállapítását. Az elhárításra korlátozottan képes személy sérelmére megvalósított emberölés csak akkor képez súlyosabban minősülő esetet, ha a korlátozottság a sértett idős korából vagy fogyatékoságából fakad. Annak megítélése, hogy a sértett elhárításra korlátozottan volt-e képes, egyrészt a sértett életkorának, a mentális és fizikai állapotával összefüggésben kell jelentőséget tulajdonítani, másrészt a támadás jellegének és a kialakult erőviszonyoknak egybevetését igényli (3/2013. számú büntető jogegységi határozat II/11.). A fellebbviteli főügyészség képviselője átiratában és perbeszédében is kifogástalanul összegezte azon körülményeket, amelyek e minősítő körülmény megállapításának irányába hatnak, azonban az ítéletábra álláspontja szerint az ügyészi vád nem tartalmaz olyan tényadatokat, amelyekből arra vonható következtetés, hogy a sértett a bűncselekmény elhárítására idős koránál fogva korlátozottan képes személy lett volna. Önmagában az életkor más tényezők egybevetése nélkül nem minden esetben alapozza meg e súlyosabb minősítést /BH2017. 143 /Az ügyben azonban a vádhatóság részéről az eljárás során vádmódosítás nem történt. A bíróságot pedig nem az ügyészi minősítés, hanem a vádbeli tényállás köti, azt köteles kimeríteni, de azon túl nem terjeszkedhet /BH2011. 189. EBH.2016. B.4. / A fellebbviteli főügyészség indítványa a tényállás olyan irányú kiegészítésére irányult, amely a vádiratban nem szerepelt. Mindezekre figyelemmel helytálló a törvényszék azon álláspontja, amikor a sértett idős korát súlyosító körülményként vette figyelembe (ítélet 28. oldal V. bekezdés).

Ugyancsak nem foghatott helyt a védő enyhébb minősítést az emberölés privilegizált esetének megállapítását célzó indítványa sem. A törvényszék az elhatárolási kérdésekkel az ítéletének 26-27. oldalán kimerítő részletességgel foglalkozott. Álláspontját az ítéletábra teljeskörűen osztotta.

A büntetés kiszabása során az értékelendő alanyi és tárgyi bűnösségi körülményeket a törvényszék feltárta és helyesen értékelte. További súlyosító körülményként értékelte az ítéletábra, hogy a köztisztviselőben álló idősebb korú, egyedülálló sértett élete elleni támadás lakókörnyezetében rendkívüli mértékben megzavarta a köznyugalmat és az idős, egyedülálló személyek sérelmére történő életelleni cselekmények elszaporodottak. Az ítéletábra álláspontja szerint a kiszabott büntetés tetтарыos és megfelel az általános és speciális prevenció követelményének. A másodfokú bíróság sem a súlyosításra, sem pedig az enyhítésre lehetőséget nem látott.

A törvényszéknek a járulékos kérdésekben történő döntései törvényesek. Részletesen indokolta a bűnjelekkel kapcsolatos álláspontját és a bűnyogi költség viselésével kapcsolatos indokokat is.

Mindezek alapján az ítéletábra a törvényszék ítéletét helyes indokai alapján a Be. 371. § (1) bekezdésére utalással helybenhagyta. A másodfokú eljárásban az előzetes letartóztatás további beszámításáról a Btk. 92. § (1) és (2) bekezdése szerint rendelkezett.

Debrecen, 2018. május 7.

Dr. Balla Lajos sk. a tanács elnöke, Szabóné Dr. Szentmiklóssy Eleonóra sk. előadó bíró,
Dr. Nagy Éva sk. bíró

Záradék: A Nyíregyházi Törvényszék 4.B.265/2016/52. számú ítélete a másodfokú bíróság jelen végzésével 2018. május 7. napján jogerős és végrehajtható.

Debrecen, 2018. május 7.

. Balla Lajos sk.
a tanács elnöke